

DIVADLO DRAK THEATRE & INTERNATIONAL INSTITUTE
OF FIGURATIVE THEATRE

SPITFIRE COMPANY

FRAGMENTY MILOSTNÝCH OBRAZŮ

WWW.DRAKTHEATRE.CZ

WWW.SPITFIRECOMPANY.CZ

WWW.PALACAKROPOLIS.CZ

MINISTERSTVO
KULTURY

DIVADLO DRAK THEATRE
& INTERNATIONAL INSTITUTE
OF FIGURATIVE THEATRE

PALÁC AKROPOLIS
ART SPACE

STUDIO ALTA
ART SPACE

SVĚSTKOVÝ DVŮR / PLUM YARD
PROJEKT PRÁZE A VYŠKOVCE
MALOVICE 23

Činnost Spitfire Company je podpořena v roce 2016 víceletým grantem H. m. Prahy ve výši 1 200 000 Kč.

DON'T DISTURB MY CIRCLES

TEREZA FIŠEROVÁ

TEREZY FIŠEROVÉ si na ulici nevšimnete. Krásná, mladá, vysoká, ale tiše neviditelná. Možná jsou to mimikry, možná špatně naslouchám. Avšak její dílo, které vybrala Miřenka, přeslechnout nejde. Křik, síla, mezní emoce, soustředěný fokus a touha poznat, kam až sahají hranice. Tereza o dílu DO NOT DISTURB MY CIRCLES říká: "Východiskem vzniku byla snaha o překonání sebe sama." Výsledkem je video, které ve vypjaté situaci zachycuje dialog mezi umělcem a objektem, rotujícím tak rychle, jak Tereza hlasitě křičí.

Tereza Fišerová vystudovala UMPRUM v ateliéru Supermédií Federica Díaze. Zajímá se o vztahové rovnice mezi umělcem, divákem a dílem. Výsledkem je často video nebo instalace, kombinace obojího. Absurdnost uměleckého snažení a zacyklenost v tomto modelu se pak v mnohých dílech stává společnou významovou paralelou.

Tereza Fišerová

<http://terezafiserova.com/>

<https://www.facebook.com/tereza.fiserova.9>

SVASTIKA NO.'2''

JAKUB TAUŠ

JAKUB TAUŠ, dlouholetý kamarád, výtvarník, který mi doslova zařídil světlo mého domova. Jeho lampy, jemné, monumentální, křehké, hravé jsou rozmístěny po celém bytě. A ještě jedno dílo vlastním: šperk SvastikaNo2. Jakub jej nazývá Final Solution, ale já se raději vracím k původnímu názvu. Jeho šperky mají až dojemnou krásu. Především tím, že se podobají rozkvetlé květině. V tom tkví ďábelskost Jakubova konceptu.

Jakub Tauš vystudoval sochařský ateliér v ročníku Kurta Gebauera a teď spolupracuje se sochařem Lukášem Raisem. Jeho menší sochařské věci jsou hravé a imaginární a často je jim navracen zasutý vizuální význam. Stejně jako u SvastikyNo2. Stejně jako u dvou svítících lamp, které jsem si pojmenoval medúzy.

„...zohýbání 2D symbolu do 3D podoby“

Jakub Tauš

<https://www.facebook.com/kuba.taus?>

BRAILLE TATTOO

KLÁRA JIRKOVÁ

Setkal jsem se s Klárou jen jednou v Holešovicích, ale nemohu zapomenout na její mlčenlivou trpělivost. Podobně silné a mizející jsou její výtvarné projekty. Na břehu křehkosti a monumentální ženské hravosti. V labyrintu mizení a záznamu stop. Ve verších haiku. V braillovu písmu. Myslím si, že ji charakterizují verše haiku, jež jsou součástí obrazu: „No sky, no earth - but still snowflakes fall“ (Hashin)

Vybral jsem si její projekt Braille Tattoo a až od ní jsem se dozvěděl, že toto dílo dávno přesáhlo věhlas české výtvarné scény. Samostatné články v The New York Times a Spiegel a v dalších evropských časopisech to potvrzují.

Klára Jirková

<http://www.klaara.net/index.html>

<https://www.facebook.com/klara.jirkova>

TYSON

KOZLICE

PAULINA SKAVOVA

S Paulinou spolupracuji dlouhou dobu a ještě delší dobu se známe. Jedna naše společná práce se stala, dovolím si říct, legendární: naše představení Antiwords s celohlavovými maskami. Občas nám někdo ze světa napíše, že by byl rád, kdyby mohl stejné masky používat. Dokonce jedna slavná polská skupina to udělala, aniž by nám cokoliv řekla, a všude píše „koncept masek Spitfire Company a Paulina Skavova.“

Dílo Pauliny se demonstruje na pomezí, doslova mezi hranicemi, na území nikoho s promísenou realitou obou hraničících prostorů. Takto nahlížím na její mýtické kozlice, ženy s rohy, lehce erotické Sněhurky, sochu Tysona s vizáží Gina z lahve, trpaslíky. Hyperrealističnost v jejich sochách a obrazech vytváří nosnou plochu pro subversivní surreálno s ironickým hrotem. Ironické ostří je tím lakmusovým papírkem, které činí z děl Pauliny výjimečný zážitek. V jejich nejlepších dílech platí, že hra svůdnosti je hrou zakrývání a odkrývání. Co je reálno? Co je už nadreálno? Co způsobuje surreálno? To jsou otázky, jež spoluvytvářejí dílo Pauliny Skavove.

Paulina studovala v sochařském ateliéru Karla Nepraše, na chvíli se ocitla v intermediálním ateliéru Milana Knížáka a byla asistentkou v grafické škole Vladimíra Kokolii.

Paulina Skavova

www.paulina.cz

UNTITLED

MICHAL PĚCHOUČEK

S Michalem se v posledních letech setkáváme různě po divadelních festivalech, ale nejsem si jistý, jestli ví, že já vím. Michalův obraz by de facto prvním impulzem k rozjímání nad Fragmentsy milostných obrazů. Dostal jsem jej jako cenu Divadelních novin. Paradox. Jediná divadelní cena, která mi přinesla ještě něco jiného než satisfakci.

S Michalem mě spojuje touha nebýt tím, kým dočasně jsme, a naopak stát se tím, kým ještě nejsme. Alespoň tímto prizmatem interpretuji jeho neustálou metamorfózu, která souvisí, předpokládám, s nutkavostí překročit žánrové, druhové, existenciální a další možné hranice. Od grafiky, k videu, od videa k performance, od ní k režii a možná znovu zpět. Věčný návrat.

Studia, jména profesorů, ocenění jsou u Michala Pěchoučka až druhotná záležitost. Exponuje se u něj cosi přirozeně potřebnějšího: snaha se ztratit, abych se mohl naleznout nově a jinak.

Michal Pěchouček

www.artlist.cz/michal-pechoucek-186/

www.studiohrdinu.cz/

VANISHING TWINS

TAKAO KANEMACHI

Neumím odhadnout, jak dlouho se známe. Někdy mám pocit, že nejméně desetiletí, občas mám pocit propastného vzdálení. Takao je zvláštní efemerní bytost, jež se skrývá ve svém ateliéru. Nepamatuji si, že bych ho viděl mimo něj. Jeho dílo se manifestuje na pomezí racionálního konceptu a vůně náhodně spáleného dřeva. Jeho propálené díry v obrazech vzdáleně odkazují na lidskou tragičnost, pomíjivost, bolest, cosi anomálního, vlčího, iracionálního. Bílá a černá. Žádný prostor pro humor. Žádný prostor pro surreálno.

Jeho dílo Vanishing Twins připomíná pozitiv a negativ filmu. Stejně a přesto existenčně jiné.

Přítomné a přesto mizející. Zrcadlí a přesto bez zobrazení.

Takao je pseudonym, který odhaluje, aniž by mu byl odepřen klid anonymity.

Takao Kanemachi

www.spitfirecompany.cz

ZÍRAT DO TMY PROJÍT KŘOVÍ

.....

EVA CHUDOMELOVÁ

Evu znám dlouho, jako někoho, s kým si pravidelně vyměňujete emaily s nápady, které ona přetváří do vizuální podoby. Vždycky mě fascinovalo to, jak se dokázala naladit na to, co děláme, a jak dokázala překvapit. Fragmentárnost těla, nespojitelné švy, které až kubisticky spojovala dohromady, zakřivenost reality, drzost barev, to si pamatuji z jejích návrhů plakátů k našim představením. O to víc mě překvapila svými černočernými kresbami a objektem, dvakrát větším než ona, který smyslově působí na cosi esenciálního ve mně. Máte chuť se do něj skrýt před venkovním světem a nechat vystupovat imaginativní obrazy a tvary, které s vnější realitou nemají nic společného. Rodí se v něm bizarní svět, trochu škodolibě surreální, ale zároveň plný potenciálu hravosti.

trhat dráty
krhat vrány
dusit jehněčí
mávat na jeleny
česat si vlasy

„Tvorba jako možnost jak rozpárat konkrétnost těla, nahlídnout do měkké rozplizlosti duše. Najít neartikulovaný prostor podvědomí, temně modrou tekutou zónu prostou geometrie, kde neexistují pevné hranice slov a kde se nachází svoboda. Z tohoto místa se vynořují touhy a motivace stejně tak, jako základní vůle k životu.“

Eva Chudomelová
www.evachudomelova.cz

SNOW IN CALIFORNIA

MARIE TOMANOVÁ

Zatímco na nezávislé brooklynské fotografické scéně se její jméno začíná objevovat čím dál častěji, v Čechách je téměř neznámá. Marie Tomanová, enfant terrible, česká emigrantka v New Yorku, self-made woman, známá svými provokativními autoportréty, kde vlastní obnažené tělo zasazuje do vykotlaných kmenů stromů, pšeničných klasů, kamenů, do sněhu i před zamrzlé vodopády, jakoby by bylo jen další součást přírody. Dělá to proto, aby se zazradila v prostoru, odkud není, kam nepatří a kde se snaží redefinovat svou identitu.

S Marií jsme se poznali v New Yorku, kde mě okamžitě zasáhla svou energií, neuvěřitelnou svobodou a touhou jít za svým snem. Intenzivně spolupracujeme poslední rok, připravujeme knihu textů a fotografií Miss Amerika o utopii amerického snu. Když se mě Petr Boháč zeptal, jakým dílem bych chtěla „vykopnout“ milostný obraz, volba šla přímo k ní. U jejích autoportrétů mám vždy pocit, že mluví tak trochu i o mě. Je to láska vzdálená, osamělá, čekající na naplnění.

Marie Tomanová

www.marietomanova.com

MORAVIAN EXPRESS

JAN MIKO

Známe se od mých patnácti. Chodili jsme spolu za školu. Já tehdy jako baletka, on malíř, pili pivo v osm ráno v Andysu v Kozí nebo večer v La Casa Blue. Pak ho taky s Petrem tahali z průserů, když mu hrozilo v Polsku vězení za graffity. Od té doby spolupracujeme na našich divadelních představeních, Honza v roli akčního malíře, kdy obrazy vznikají jako zásadní prvek inscenací nebo v partnerském dialogu našich šílených vizuálních performancí.

Jan Miko je umělec, který skutečně žije „svůj art“ a neodděluje mezi tvorbou a životem. Je nepřizpůsobivý, nekompromisní, drzý, nezapadá, jde do všeho až se zničující odhodlaností. To všechno na něm obdivuju.

Cyklus Moravian Express, který byl uveden také v jeho sólo výstavě v New Yorku, je po ryze osobních malbách věnovaných matce dalším z nejsilnějších Mikových témat. Mužský akt, v dekorativní gay estetice, v kontrastu s mužným moravským folklórem, na hranici figury a abstrakce, mizení, nedokončenosti, náznaku. Krása a ztrácení, zastřená identita.

Jan Miko

<http://janmiko.com/>

SPONÍ

.....

ZUZANA ŠRÁMKOVÁ

Zuzanu mi doporučila Libuše Jarcovjáčková. Se Zuzanou jsem se nikdy nesetkala, ani si jí negooglovala. Představuji si jí jako spontánního člověka, s výrazným obličejem, ale nikterak excentrického, s malou vráskou mezi obočím od mračení nebo přemýšlení, který se dokáže utrhnout a vybuchnout energií, strhnout skupinu a žít věci „až na dřeň“. A nebo taky jako leadera skupiny, krysaře, někdy melancholického, jindy neviditelného. To vše soudím podle jejích fotek, které mě okamžitě zasáhly svou syrovostí a autentičností. Černobílá fotografie dvou nahých mužských těl, o nichž nevíte, zda spolu tančí nebo bojují a nebo obojí současně, dýchá atmosférou divokých mejdanů až do rána, laciným chlastem a ostravskou bezúspěšností, a vše tak moc doopravdy, že litujete, že jste u toho nebyli.. V lásce jsou podobné okamžiky.

VŠECHNY KALHOTKY MÉ MATKY

LUKÁŠ HOUDEK

Lukášovu práci sleduju už nějakou dobu a připadá mi velice smysluplná. Nějak takhle si představuji, že by umění mělo reagovat na skutečnost. Ať už se jedná o dokumentární fotografie z míst s pohnutou historií, osobní paměť z míst, kde se odehrála dějinná či osobní traumata, téma transgenderu, ke kterému mám já osobně blízko, nebo projekty týkající se vlastní identity a vybočování z heteronormativního prostředí, vždy je v jeho díle patrný ironický komentář, který si umělec může dovolit až v momentě odstupu. Přes všechnu závažnost témat, je v Lukášově tvorbě lehkost a nadhled. A tak mě také naprosto dostala i jeho fotografická série Všechny kalhotky mé matky, o níž Lukáš s humorem a nadsázkou vypráví jako o dětském traumatu z nedotknutelnosti intimní hranice mezi synem a matkou, skrze tak banální věc, jako spodní prádlo.

„Maminky mají být hodné a ne hezké. Když jsou maminky hezké, podobají se ženám, a čím více se podobají ženám, tím méně se podobají maminkám. (D. Radovic)
série 48 fotografií, 2011“

Lukáš Houdek
www.houdeklukas.com

NEGATIVE SPACE

MIŘENKA ČECHOVÁ

Když jsem žila v NY a můj muž v ČR, natočila jsem mu video, jak večeřím, aby si ho mohl pouštět, až bude zase večeřet on.

Miřenka Čechová

www.mirenkacechova.com

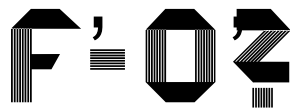
www.spitfirecompany.cz

RODINNÁ ANAMNÉZA

PETR BOHÁČ

www.spitfirecompany.cz

JAN ZDVOŘÁK

Jan Zdvořák, krácející mýtické zvíře s hravou imaginací s logikou labyrintu. Jakoby nějaký neviditelný anděl se rozhodl utrápit tím, že se zhroutí v horizontu prostoru a vertikále času. Jan Zdvořák je grafik písma, tattooer grafity, skladatel rozložené reality: minimalista s monumentální architektonikou.

Při pohledu na jeho obrazy si člověk uvědomí skutečnost rozloženou na atomy písma. Obsahy přestávají mít významy a začínají dostávat záhyby. U Jana si vždy myslím, že i horizontály mohou obsahovat transgresivní přesahy.

Jan Zdvořák
www.janzdvorak.cz

REHABILITATION DYNAMIS

VERONIKA BRÖMOVÁ

Svět Veroniky Bromové není ničím menším než manifestací jejího já. Ironie, sarkasmus, smích mají dostředivou sílu. Její tělo je plátnem pro experimenty, které mají jediný cíl, dokázat, že slovo experiment pochází z významu zakoušet. V tomto ohledu jsme si nebezpečně blízcí.

Co zakouší svět okolo mého já je pouze sekundární pohyb. Připodobňuje se to spirále, jež není myslitelná bez středové osy. U Veroniky je touto osou ona sama: bez krutosti a řekněme ďábelského smíchu by se tato osa rozpadla jako otýpka sirek. Nic nehoří více než zapálené já, které se slepě, a tudíž nespravedlivě, směje okolí. Jenomže vše okolo mě je zrcadlení mé maličkosti. Tato spalující destruktivní síla se neobejde bez rituálních kořenů.

Veronika Bromová
www.veronikabromova.cz

VOLÁNÍ DIVOČINY Z CYKLU PEREM MARKÍZE DE SADE

MARIANA JŮDOVÁ

S Marianou mě seznámila Paulina Skavova. Nedivím se, že tyto dvě divoženky se znají. V místech, kde dílo Pauliny Skavové končí, Marianino začíná s revoltujícím ostřím. Ironie až sarkasmus je u Mariany nebezpečně odstředivý. Subverzivní nože krutě, ale s přesností šocheta, židovského řezníka, podřezávají žíly a šlachy mužskému dominantnímu světu. Tak čtu obrazy z cyklu Perem Markýze de Sade. Až pornografická nadsázka se bez náznaku studu vysmívá všemu okolo, především pudovým stereotypům. Existence stability je ztracena.

Na plátně skutečnosti prosvítá náznak šílenství.

Mariana Jůdová

<http://anairam.blog.cz>

Poznámky k otevřené dramaturgii...

KOPRODUKCE SPITFIRE COMPANY A MEZINÁRODNÍHO INSTITUTU
FIGURÁLNÍHO DIVADLA DIVADLA DRAK

Divadlo Drak je vnímáno částí veřejnosti především jako divadlo určené pro děti a mládež, jeho dramaturgie však byla v historii značně otevřená, dynamická i progresivní. Věnovala se ve své době také odvážně kontroverzním a závažným tématům (viz tvůrčí skupinu: Krofta, Klíma, Matásek). Byla otevřená společenským podnětům, žilo se zde komunitním způsobem tvůrčího života, díky cestování byla způsobilá k výměně zahraničních zkušeností. Tvůrčí tým se nebál hledat a objevovat pro ČR i loutkové divadlo žánrové přesahy, byl ve svém uměleckém směřování vizionářský.

Je proto výzvou, aby i současná dramaturgie Divadla Drak byla zasazena do současného kontextu, tj. vycházela z podnětů soudobých podob divadla a umělecké tvorby. Vytvořit tím prostředí s výjimečně otevřeným zázemím pro tvůrčí výzvy, které je v duchu Divadla Drak díky jeho předchozím tvůrcům stále hmatatelné a živé.

Současná podoba a vize Mezinárodního institutu figurálního divadla

Současná podoba náplně Mezinárodního institutu figurálního divadla, kterou jsme připravovali kontinuálně od roku 2010 a jejímž vývojem se nadále zabýváme. Institutem zastávaný mezioborový přístup a rozvoj struktury diváků umožňuje znovu objevit divadlo jako otevřenou instituci (viz projekt Komenského Labyrint světa a ráj srdce). Dobrý model otevřené umělecké instituce by měl mít v sobě organickou, pohyblivou složku, která by umožňovala experimentální umělecký výzkum. Nastoupený koncept obnoveného Institutu usiluje o to být významnou platformou právě pro výzkum, vzdělávání a experimentování. Tyto tři složky, jak ukázaly předchozí zkušenosti z pilotních programů (edukativní programy, projekt Labyrint, výstava principů tvorby Josepha Beuyse), se osvědčily jako přínosné navzájem se ovlivňující faktory, které svým spoluúčinkem umožňují růst divadelní instituce komplexně. Konkrétním příkladem takové náplně Institutu je v současné době spolupráce se Spitfire company na inscenaci Fragmenty milostných obrazů.

Význam interdisciplinarity v umělecké tvorbě

Pojem interdisciplinarita je mnohými autory považován za signifikantní jev 20. století stejně jako dneška. Jedná se o fenomén překrývání zájmových sfér jednotlivých oborů, kdy je díky souvislosti poznatků z různých oborů v součinnosti možné lépe chápat příčiny a následky jevů, jejich vlastnosti a charakteristické znaky. Interdisciplinarita souvisí se schopností vidět a nalézat vnitřní logické souvislosti v prolínání jednotlivých oborů. Podstata tohoto fenoménu je však velmi stará: objevit ji můžeme již v Platónově a Aristotelově syntetickém nazírání a v integraci poznání, patrná je i v dílech Jana Amose Komenského nebo Immanuela Kanta. Idea sjednocení poznání se stala též součástí díla renesančních humanistů.¹ Faktorem, který přispívá k prostupování hranic mezi jednotlivými obory, může být současně také důsledek hromadění informací, zvýšený nárok na abstraktní myšlení a používání nových technologií. Zmíněný proces vyvolává potřebu integrace v prostoru i v čase, kterou provokují trvale vzrůstající mobilita člověka a migrace celých etnických skupin či národů. Důsledkem je vzájemné prolínání kultur, jazyků, tradic a zvyků se všemi svými pozitivními i negativními průvodními jevy.² Aby mohlo dojít k hlubokému průniku do komplikované problematiky jevů současného světa, vznikají v rámci interdisciplinarity nová odvětví lidské činnosti a nové způsoby uvažování.

¹ Spousta, V., Interdisciplinarita a mezioborové vztahy se zřetelem k uměnovýchovným předmětům, s. 50.

² Ibidem, s. 49.

Interdisciplinarita se tak přirozeně odráží i v umělecké tvorbě. V současnosti na české umělecké scéně rezonuje syntéza výtvarného umění a divadla. Výtvarníci a současné umění ovlivňují podobu inscenací, ale i práci umělců, kteří přijímají stimuly ze současného autorského divadla a pracují s prvky typickými pro dramatický divadelní tvar ve své umělecké tvorbě. Tato tendence je artikulována jako „teatralizace současného umění a konceptualizace divadelních inscenací“. Na současné výtvarné scéně na rozdíl od divadelní je tento trend již etablovaný. Kurátoři výstav často přesahují rámce jednotlivých médií i uměleckých disciplín a reagují na aktuální témata otevírající řadu filozofických i sociopolitických otázek. Vysoké nároky na prezentaci se tu projevují i vytvářením přirozeného, otevřeného prostředí pro setkávání veřejnosti s živým uměním.

I tady je kladen důraz na spolupráci zejména s tvůrci zvyklými pracovat na projektech. Autorské projekty pracují s divadelními přesahy a hledají jejich nové podoby. To je směr, který sledují v rámci současné divadelní scény. Ve výtvarné oblasti je běžné zvát ke spolupráci zahraniční režiséry a scénografy. Z výše uvedených důvodů právě koprodukce se Spitfire company v podobě realizace inscenace *Fragmenty milostných obrazů*, přesně zapadá do uvažování o interdisciplinaritě v rámci činnosti Mezinárodního institutu figurálního divadla.

DRAMATURGICKÝ FOKUS

Výzvy současné dramaturgie jsou z mého úhlu pohledu spojeny především s tématem (o čem se bude hrát), prostorem (kde a proč se bude hrát) a divákem (pro koho se bude hrát). Dramaturgii nevnímám jako stavbu logických a kauzálních příčin a následků, ale jako ladění na výzvu prostoru, času a konkrétních lidí, kteří se setkali na společné umělecké tvorbě, a pro které je tato tvorba určena. Především jde o hledání možností a artikulaci tématu. Dramaturgie v takovém pojetí nemá již funkci literární a selektivní, ale spíše inspirativní a interaktivní tím, že nabízí vize, možnosti a představy, které se rovnocenně spolupodílí na realizaci inscenačních postupů a struktury výsledného scénického tvaru. Taková dramaturgie prostoru, vztahů a jevištních metafor nevytváří jeden divákov pohled či neprosazuje jeden výpovědní názor tvůrců, ale naopak nabízí individuální interpretační výklad. Každý divák si tak může vytvořit svůj vlastní příběh.

V případě *Fragmentů milostných obrazů* je určujícím módem inscenace vytvoření prostoru pro imaginaci diváků. Prostřednictvím specifické jevištní architektury – která je sama osobě svébytnou výtvarnou instalací v minimalistickém prostorovém pojetí - se vymezuje režijní záměr stejně jako pohyb tanečníků, jevištní „bytí“ performerů a dramaturgie prosto-

ru. Principem, ze kterého inscenační řešení vychází, je postupné zaplňování scény instalací originálů výtvarných děl současných umělců a postupná proměna prostoru divadelního, v prostor výstavní. S tím souvisí otevření potenciálu k proměně divákova vnímání jevištního prostoru a jeho podnícení ke kódu záměru tvůrců, kterým je: imaginace, obrazovost, představitivost, intuice, inspirace, nedoslovnost a dotek bolesti i krásy autentičnosti samotného tvůrčího procesu. V silovém poli vytvořeném prostorovou scénografií, můžeme sledovat splet vztahů jednotlivých aktérů a tím aktivovat svou představitivost a kalibrovat vlastní emocionální zkušenost s podobami příjemné i odvrácené strany milostné touhy. Záměrně potlačený emocionální výraz, může zároveň vyvolat neobvyklou pocitovou reakci v nitru pozorovatele. Inscenace je režijně a choreograficky koncipovaná záměrně bez jednoznačného poslání či sdělení, a může být mnohdy iritující a hraniční v jednotlivých scénických konsekvencích a kontrastech. Tím může a především chce vzbuzovat spíše než odpovědi, otázky a polemiku. Imaginace, na kterou je v inscenaci kladen důraz, přitom není chápána jako izolovaná mentální schopnost, ale spíše možnost samotných smyslů vrhnout se za hranice toho, co je bezprostředně dáno, aby navázaly zkusmý kontakt s dalšími stránkami věcí, které přímo nevnímáme, se skrytými nebo neviditelnými aspekty vnímaného.³ Jestliže sledujeme v této souvislosti proměnu pasivního diváka v aktivního účastníka, pak logicky následuje otázka: Má divák spoluvytvářet představení vlastní imaginací? Příznačný je názor Heinerja Goebbelse, který v rozhovoru na výše uvedenou otázku odpověděl takto: Ne že má, on chce. Ta frustrace totiž, jak se domnívám, vede k osvobození. Pro nás, pro lidi, je velkým potěšením, když můžeme imaginaci, která je patrně nejcennější lidskou vlastností, využívat v uměleckém procesu.⁴ Provokace divákovy účasti apeluje na divákovu imaginaci.

FRAGMENTY MILOSTNÝCH OBRAZŮ V KONTEXTU S KONCEPTUÁLNÍM MYŠLENÍM O DIVADLE

Konceptuální myšlení nás jen zdánlivě odklání od umění samotného, ve skutečnosti provokuje a inspiruje k aktuálním, společenským tématům. Již samotný proces hledání, jak pochopit a uchopit stav umění ve společnosti, může odkrýt esenci toho, co se s místem, prostorem, prostředím a lidmi děje. Záměrem takové tvorby je vytvářet kompozice, které sledují podstatné reference z prostředí a času sdílené s diváky-participanty.

Ústředním motivem konceptuálního myšlení o divadle se stává samotná nevyjasněnost a nevyhraněnost mezi pojmy dramatický a vizuální. Velká pozornost je věnována konceptuál-

³ Abram, D., Kouzlo smyslů, s. 80.

⁴ Král, K., Adámek, J., Loderová, M., Neokázalost: Heiner Goebbels v rozhovoru pro Svět a divadlo, s. 34.

nímu umění nebo spíše konceptuálnímu⁵ vizuálnímu myšlení, které vede divadelní útvar tak, aby fungoval jako kompozice vizuálních a zvukových prvků v čase a prostoru. Jako divadlo je tu chápán kontinuální pohyblivý proces, který určuje, na jaké prvky a jaké vztahy mezi nimi má být v této kompozici upřena umělecká pozornost.

Stejný význam je připisován prostoru jako konstitutivnímu prvku divadla, který může mít několik funkcí. Zajišťuje nejen vizuální a prostorovou informaci a atmosféru pro akce, které se v něm dějí, ale může být využit i jako součást uměleckého díla. Inscenování „materiálu tématu“ v prostoru ovlivní vše: inscenaci, herce, režiséra, dramaturga i publikum.

Důležitost autentické procesuální kolektivní tvorby a hledání současné podoby divadla aktuálními výrazovými prostředky, které vycházejí především z konceptuálního umění přeneseného do uvažování o současném divadle výstižně formulovali Torunn Kjølnér, Rolf Alme: Domáháme-li se inspirace konceptuálním uměním, abychom nově promysleli divadlo jako kompozici prvků v čase a prostoru, není to až tak užití objektů a konkrétních prostředků, co spustilo naši úvahu, byť je vzrušující vidět, jak lidské bytosti či lidské jednání mohou být vnímány jako „hotové“ (ready-made) k prezentaci na pódiu a chápány jako divadlo. To, co skutečně spouští naše myšlení o divadle jako o konceptuálním umění, je spíše odvážná akce tvorby, která charakterizuje tento druh umění.⁶

Současná společnost vytváří platformu pro mnohopolaritu. Symptom přítomnosti prvku hry v tvůrčím procesu může člověka trénovat na to, jak fungovat novým způsobem v polyfonním terénu společnosti, která je fragmentarizovaná a dávno ji nespojuje jeden univerzální názor. V tom je zároveň obsažena i výchova k novým tvarům, které se odvážně dotýkají pozornosti toho, komu je umělecké dílo určeno. Nejde tedy pouze o úzce vymezenou roli tradičního diváka, ale obecně o poselství určené členům komunity, společnosti.

⁵ Konceptuální umění, zvláště jeho raná radikální podoba, považuje samotnou myšlenku za umělecké dílo, nikoliv výsledný artefakt. V našem kontextu to znamená dát nápadu či analytické myšlence vysokou prioritu. Vidět ji očima diváka, nikoli ji sehrát skrze zobrazování emocí hercem.

⁶ Kjølnér, T., Alme, R., Space and Composition. Conceptual thinking and theatre making, s. 7.

POUŽITÁ LITERATURA

KLÍMA, M. a kol. Studio Beseda – setkání režisérů Jan Grossman/Miroslav Krobot/Josef Krofta. 1. vyd. Praha : Pražská scéna, 2013, 243 s. ISBN 978-80-86102-79-5.

SPOUSTA, V. Interdisciplinarita a mezioborové vztahy se zřetelem k uměnovýchovným předmětům. In: Sborník prací filozofické fakulty Brněnské univerzity. U 2. Řada pedagogická 1997 50 s. ISBN 80-210-1753-8.

ABRAM, D. Kouzlo smyslů. 1. vyd. Praha : DharmaGaia, 2013. 83 s. ISBN 978-80-7436-024-4.

KRÁL, K., ADÁMEK, J., LODEROVÁ, M. Neokázalost: Heiner Goebbels v rozhovoru pro Svět a divadlo. In: Svět a divadlo. 2011, roč. 22, č. 5. s. 33-38.

Kjølnér, T., ALME, R. Space and Composition: Conceptual thinking and theatre making. In: FRANDSEN, M., SCHOU-KNUDSEN, J. (ed.) Space and Composition. A Nordic Symposium on Physical / Visual Stage Dramaturgy. NordScen and The Danish National School of Theatre – Continuing Education, 2005, s. 62–81. ISBN 87-991132-0-1.

Koncept, režie, scénografie: Petr Boháč, Miřenka Čechová

Dramaturgie: Dominika Špalková

Performeréři: Roman Zotov, Inga Mikshina, Petr Boháč,

Miřenka Čechová, Eliška Cílková, Alice Bauer

Hudba: Eliška Cílková, Alice Bauer

Zpěv: Alice Bauer

Kostýmy: Miřenka Čechová

Light design: Martin Špetlík

Zvuk: Miroslav Hvizdoš

Stage manager: Jindřich Fejfar

Produkce: Barbora Repická, Tereza Havlíčková (zahr.)

Produkční koordinace: Ludmila Vacková

Producent: Bezhlaví z.s. / Spitfire Company,

Divadlo Drak a Mezinárodní institut figurálního divadla

Koprodukce: Palác Akropolis (Art Frame s.r.o.)

Partneři: Johan Centrum / Moving Station, Švestkový dvůr / Malovice

Umělecká díla od: Paulina Skavová, Klára Jirková,

Michal Pěchouček, Jan Miko, Jakub Tauš, Jan Zdvořák, Pavel Příkaský,

Takao Kanemachi, Tereza Fišerová, Mariana Jůdová, Eva Chudomelová,

Zuzana Šrámková a Lukáš Houdek, Marie Tomanová